

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Instrument prepristupnepomoći (IPA) 2009 za Bosnu i Hercegovinu

Ugovor broj N^o: 2011/282-664,
EuropeAid/129702/C/SER/BA, Bosna i Hercegovina

**“ Izgradnja kapaciteta za prikupljanje računovodstvenih podataka u okviru statistike javnih
finansija i opšte vlade ”**

**Određivanje računovodstvenog tretmana transakcija u okviru primjene
sistema konsolidacije podataka u skladu sa standardima GFS 2001“**

(Projektni rezultat 1.4: Smjernice za popunjavanje obrazaca za periodično izvještavanje u
FBiH)

Ovaj projekat je finansiran iz
sredstava Evropske Unije

Projekat provodi Konzorcijum
predvođen od strane Hulla & Co.
Human Dynamics KG

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

HULLA & CO HUMAN DYNAMICS KG

u saradnji sa

wedoIT Solutions GmbH (Austrija)

***ICstat – Centro per la Cooperazione – Statistica Internazionale
“Luigi Bodio” (Italija)***

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

SMJERNICE ZA POPUNJAVANJE OBRAZACA ZA PERIODIČNO IZVJEŠTAVANJE U FBiH

Uvod

Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem izvršenju budžeta u FBiH objavljen je u avgustu 2014 u Službenim Novinama Federacije Bosne i Hercegovine broj 69/14. Pravilnik je stupio na snagu a primjenjivat će se od 1. januara 2015. godine.

U cilju otklanjanja eventualnih nejasnoća kod popunjavanja obrazaca, PFM StAR projekat je u saradnji sa Federalnim Ministarstvom finansija organizovao 12 radionica. Komentari, nedoumice i nejasnoće učesnika radionica, vezani za popunjavanje obrazaca, su prikupljeni i odgovori i pojašnjenja su ugrađeni u ove smjernice.

Smjernice ne predstavljaju objašnjenje za svaku pojedinačnu stavku obrazaca, nego samo obrazac načelno i za one stavke za koje je utvrđeno na radionicama da ima potrebe da se pojasne.

Članom 76., Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14 i 13/14) na sljedeći način se definiše modificirani računovodstveni princip: "Priznavanje prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka zasniva se na modificiranom računovodstvenom principu nastanka događaja. Prihodi i primici priznaju se u onom periodu kada su mjerljivi i raspoloživi, odnosno kada su uplaćeni na JRT. Rashodi i izdaci priznaju se na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja."

Obavezujuća je primjena modificiranog računovodstvenog pristupa za budžet Federacije Bosne i Hercegovine, budžete kantona, gradova i općina i finansijske planove vanbudžetskih fondova.

U praksi se događa da veliki broj institucija čeka po dvadeset i više dana da bi zaključile izvještajni period i sačinile izvještaj. Na taj način dolazi do kršenja propisa iz oblasti računovodstva i izvještavanja, kao i kašnjenja u procesu izvještavanja i samim tim ostaje manje vremena za prikupljanje izvještaja i konsolidaciju istih..

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Član 16. Zakona o računovodstvu i reviziji zahtijeva da fakture za robe i usluge budu izdate najkasnije tri dana nakon njihove isporuke, tako da su kašnjenja koja se sada događaju u javnom sektoru u suprotnosti sa zakonskim odredbama.

U skladu sa članom 8. Računovodstvenih politika FBiH, svaki mjesec treba zatvoriti do 10. narednog mjeseca. Iako je u Politikama napravljen izuzetak za polugodišnji izvještajni period koji je produžen do 20. jula. Politike bi se trebale ažurirati kako bi se rok od deset dana primjenjivao dosljedno tokom cijele godine. Drugi izuzetak je zatvaranje godine koje je produženo do 31. narednog mjeseca.

O svim fakturama primljenim nakon 10. u mjesecu nakon isteka kvartala treba da se izvještava u narednom kvartalu.

Kvartalni finansijski izvještaji sastavljaju se za periode: od 1. januara do 31. marta, od 1. januara do 30. juna, od 1. januara do 30. septembra, od 1. januara do 31. decembra, a godišnji finansijski izvještaji sastavljaju se za budžetsku godinu od 1. januara do 31. decembra.

Kantonalna ministarstva finansija i vanbudžetski fondovi Federalnom ministarstvu finansija dostavljaju obrasce br: 3; 4; 5; 7 i 8 u rokovima propisanim članom 18 stav 3., 4. i 5. Pravilnika o finansijskom obavještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji BiH (Službene Novine Federacije BiH, broj 69/14).

KVARTALNI IZVJEŠTAJI

Obrazac broj 1. – Pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama

Obrazac 1. zahtijeva podatke o prihodima i finansiranju prema strukturi i kontima iz kontnog plana za sve prihode koji su evidentirani u izvještajnom periodu.

Popunjavanje ovog obrasca je jednostavno i ne zahtijeva nikakve dodatne podatke osim onih koji već postoje u software-u izvršenja budžeta / trezora kod jedinica koje izvještavaju.

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Treba napomenuti da se prema novom Kontnom planu primljeni kapitalni transferi knjiže na analitičkim od 742100 do 742231 i obuhvaćeni su ovim obrascem.

Ovi podaci se uglavnom ponavljaju po grupama u obrascu 8. Međutim, iz razloga što obrazac 8. ima drugačiju strukturu, ovi podaci su ipak potrebni za cjelokupni pregled prihoda i finansiranja za kvartalni period.

Obrazac broj 2. – Rashodi i izdaci po ekonomskim kategorijama

Obrazac 2. obuhvata podatke o rashodima prema strukturi i kontima iz kontnog plana za sve izdatke nastale u izvještajnom periodu.

Popunjavanje ovog obrasca je takođe jednostavno i ne zahtijeva nikakve dodatne podatke osim onih koji već postoje u software-u izvršenja budžeta / trezora kod jedinica koje izvještavaju.

Treba napomenuti da se ovi podaci uglavnom ponavljaju po grupama u obrascu 8. Međutim, iz razloga što obrazac 8. ima drugačiju strukturu, ovi podaci su ipak potrebni za cjelokupni pregled rashoda za kvartalni period.

Obrazac broj 3. – Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih

Obrazac 3. zahtijeva od jedinica koje izvještavaju da dostave detaljne podatke o obračunatim plaćama, naknadama, doprinosima i porezu na dohodak.

Obrazac je usklađen sa zahtjevima Federalnog zavoda za statistiku, obzirom da služi za svrhe statističkog izvještavanja.

Prilikom popunjavanja ovog obrasca, izvještajne jedinice treba da koriste podatke o isplati plaća koji se vode u posebnim analitičkim evidencijama ili sistemima platnih lista.

Obrazac broj 4. - Posebni podaci o tekućim i kapitalnim transferima

Podaci koji su potrebni u obrascu 4. zahtijevaju da izvještajne jedinice dostave podatke o svim transferima koji su izvršeni u izvještajnom periodu do nivoa analitičkih konta u skladu sa strukturom i sadržajem kontnog plana.

Obrazac 4. ne sadrži konto za glavnu grupu 614800, pošto ova grupa ne uključuje transfer već jednu drugu kategoriju "ostali" tekući rashodi.

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Ukupni tekući transferi (614000) u obrascu 4 ne moraju odgovarati obrascu 2 (stavka 20 – tekući transferi), pošto obrazac 4 specifično zahtijeva samo podatke o transferima, što dovodi do drugačijih podataka za istu potkategoriju u dva obrasca.

Obrazac broj 5. – Klasifikacija rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama (COFOG).

Ovaj obrazac zamjenjuje ranije korišteni obrazac 5 koji je sadržavao podatke o unakrsnoj ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji. Prema novom Pravilniku o knjigovodstvu (Službene novine FBiH 60/14) utvrđenaj je nova funkcionalna klasifikacija (COFOG) koja je (COFOG) objavljena od strane Odjeljenja za statistiku Unjedinjenih nacija (UNSD).

Funkcionalna klasifikacija iskazuje izdatke po funkcionalnoj namjeni za određenu oblast i nezavisna je od organizacije koja tu funkciju provodi.

Funkcionalnu klasifikaciju čine kategorije, grupe i klase.

Kategorije funkcionalne klasifikacije su:

- 01 – Opšte javne usluge,
- 02 – Odbrana,
- 03 – Javni red i sigurnost,
- 04 – Ekonomski poslovi,
- 05 – Zaštita životne sredine,
- 06 – Stambeni i zajednički poslovi,
- 07 – Zdravstvo,
- 08 – Rekreacija, kultura i religija,
- 09 – Obrazovanje,
- 10 – Socijalna zaštita.

Federalno ministarstvo finansija je na svojoj web stranici objavilo detaljnu funkcionalnu klasifikaciju, do nivoa klase.

Funkcionalna klasifikacija se primjenjuje na rashode i izdatke za nabavku nefinansijske imovine. Korisnik budžetskih sredstava može obavljati aktivnosti u okviru jedne ili više funkcija, dok više korisnika budžetskih sredstava mogu imati istu funkcionalnu klasifikaciju.

Primjer broj 1: Obrazovanje radi pomoći u pronalaženju posla

- Klasa 0412 – *Opšti poslovi po pitanju rada* bi se trebala koristiti ako su mjere posvećene smanjenju stope nezaposlenosti u **pogođenim ili nerazvijenim oblastima**,

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

promovisanju zapošljavanja **ugroženih ili drugih grupa** koje karakterišu visoke stope nezaposlenosti.

- Klasa 1050 – *Nezaposlenost* se može koristiti kada god se radi o **opštim programima** sa stručnim obukama za nezaposlene ili prekvalifikacijama osoba koje su u riziku od gubitka posla.

Primjer broj 2: Porodiljske naknade i naknade za prijevremenu penziju

- Predložena je alokacija na Kategoriju 10 – SOCIJALNA ZAŠTITA. Odgovarajuća grupa će zavisiti od razloga za naknadu:

Ako su korisnici stariji od standardne dobi za penzionisanje, nakanade se trebaju klasifikovati pod Grupu 102 – *Starost*.

Porodiljske naknade spadaju pod Grupu 104 – *Porodica i djeca*.

Primjer broj 3: Starački dom sa medicinskim sestrama

- Klasa 1020 – *Starost* se mora koristiti u slučajevima kada se vladino finansiranje odnosi na smještaj i hranu za stare osobe u specijalizovanim institucijama ili u porodicama.
- Ipak, u slučaju da je medicinski nadzor glavna komponenta, koristi se Klasa 0734 – *Usluge staračkih domova i oporavilišta*.

Primjer broj 4: Fondovi za katastrofe – transferi korisnicima

- U slučaju **štete na privatnoj imovini** od požara, poplava, zemljotresa, itd., vladina plaćanja domaćinstvima se trebaju klasifikovati pod Grupu 109 – *Socijalna zaštita n. k.*
- U slučaju **štete za proizvođače** od ove vrste katastrofa, jedna je mogućnost klasifikovati povezana plaćanja prema odgovarajućoj grupi unutar Kategorije 04 – EKONOMSKI POSLOVI.

Obrazac broj 6. – Registar doznaka iz tekuće rezerve budžeta

Obrazac 6. zahtijeva detaljne informacije o trošenju tekućih rezervi. Potrebno je navesti datum donošenja odluke ili rješenja kojim se odobrava doznaka iz tekuće rezerve određenoj instituciji, kao i naznačiti opis i svrhu doznake.

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Ovim obrascem izvještava se o iznosu na koji se doznačuje, iznos realizacije doznačenih sredstava, datum utroška doznačenih sredstava in a kraju iznos nerealizovanih sredstava.

Trošenje iz tekućih rezervi prati na ovaj način kako bi se poboljšala transparentnost korištenja javnih sredstava, a ne samo u svrhu samog izvještavanja.

Obrazac broj 7. – Registar neizmirenih obaveza

Obrazac 7. je izmijenjen u odnosu na prethodni Pravilnik i ovim obrascem se izvještava samo o kratkoročnim onavezama.

Izvještavanjem za svaki kvartal su obuhvaćene ukupne obaveze na početku godine (stanje na dan 1. Januara), stanje na kraju perioda za koji se izvještava i kao rezultat ovih podataka izvještava se o promjenama ukupnih obaveza u toku perioda izvještavanja.

Stanje dugoročnih obaveza ne izvještava se ovim obrascem.

Obrazac broj 8. – Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama

Svrha obrasca 8. u okviru izvještavanja FBiH je dostavljanje podataka u formatu koji se može povezati sa "Harmonizovanim obrascem za izvještavanje" koji je izrađen zajedno sa MMF-om u cilju osiguranja dosljednog izvještavanja o budžetskom deficitu u BiH. Harmonizovani obrazac za izvještavanje se nalazi priložen u aneksu 1. u cilju boljeg uvida u osnovne zahtjeve vezane za obrazac 8.

Struktura obrasca 8. se razlikuje od formata prethodno navedenih obrazaca za izvještavanje. U njemu su razdvojeni prihodi i rashodi na četiri bilansa i za svaki bilans se navodi neto iznos (kao što je tekući višak /manjak, neto stalna imovina, itd.) da bi se na kraju dobio ukupan finansijski rezultat.

Osim toga, potrebno je unijeti i određena konta za neke grupe koje treba prikazati pojedinačno i dodati u grupama. Da bi se popunjavanje obrasca olakšalo, Federalno ministarstvo finansija je dodalo zvjezdicu* u obrazac. Ove stavke se ne sabiraju da bi iznos odgovarao ukupnim iznosima; to su pojedinačna konta odabrana iz grupa u kojima su već sabrana.

Sva polja u obrascu se moraju popuniti. U situacijama gdje nema stanja na određenom kontuu okviru konta za koje treba unijeti podatke, obavezno je unijeti cifru nula (0).

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Na taj način će Federalno ministarstvo finansija biti sigurno tokom procesa konsolidacije izvještaja da na određenoj stavci nije greškom izostavljen iznos, nego da jednostavno nema ostvarenog rashoda ili prihoda.

Potrebno je unijeti planirane iznose u kolonu "planirani budžet". Ovdje također treba unijeti cifru nula (0) za konta za koja nije napravljen plan, što je obično slučaj pošto se budžeti uglavnom planiraju na četvorocifrenim kontima, a ne na šestocifrenim. Ovo je još jedan zahtjev da podaci budu što je moguće tačniji, a što Federalnom ministarstvu osigurava pouzdanost tokom procesa konsolidacije.

"Prihodi i rashodi" (Dio A obrasca 8.) nemaju značajnijih izmjena u odnosu na ranije korišten obrazac, izuzev što se od stavke 81 do stavke 93 (analitički predstavljeni kapitalni transferi) unose konta od 741100 do 742200

Stavka 171- u ovom obrascu ne treba izvještavati o tekućim rezervama nakon što se potroše u okviru kategorije tekućih rezervi. Treba ih evidentirati na onim kontima gdje su utrošena sredstva (tj. transfer, materijalni troškovi, itd.), kako se popunjava u obrascu 6.

"Transakcije u stalnim sredstvima" (Dio B obrasca 8.) su podaci o kupovini i prodaji stalnih sredstava u izvještajnom periodu. U nastavku je kratak pregled onoga što je potrebno da bi se popunio ovaj dio obrasca:

- a) Stavka 174 se dobije zbirom stavki (175+...+181) i jednostavnije je za popuniti nego na obrascu koji je na snazi do 31.12.2014 godine.
- b) Stavka 179 se popunjava unosom podataka iz konta 811126. DA LI OVO TREBA OSTATI? Stavke 180 i 181 se uzimaju iz konta 811200 i 811900 pojedinačno.
- c) "Kapitalni transferi" se evidentiraju u transferima u dijelu A obrasca i ne treba ih ovdje evidentirati. Kapitalni transferi se prema novom kontnom planu knjiže na konta grupe 742100.
- d) Stavke "Izdaci za nabavku stalnih sredstava", grupa 821100, prati strukturu kontnog plana i treba biti popunjena po glavnim grupama bez izuzetaka.
- e) Stavka 189 se obračunava jednostavno uzimanjem stavke 174 i njenim oduzimanjem od 182, kako bi se dobila neto nabavna vrijednost stalnih sredstava.

Obrazac 9. – Rashodi, izdaci i doznačena sredstva po izvorima finansiranja za razvojno - investicione projekte

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

Jedinice za implementaciju razvojno investicijskih projekata koje nisu u sistemu JRT-a sastavljaju i podnose periodične izvještaje na obrascu broj 9., zajedno sa tekstualnim izvještajem o implementaciji i napretku u implementaciji, u elektronskoj i pisanoj formi.

Neki korisnici javnih sredstava su imali primjedbe da se obrazac 9. ne može popuniti pošto software ne podržava praćenje rashoda za razvojno–investicione projekte po izvorima finansiranja.

Implementacija investicijskog projekat sa sufinansiranjem, treba biti poznata i planirana tokom procesa pripreme budžeta. Stoga se može napraviti procjena o tome koliko od cijelog iznosa investicije će pokrivati vlastita budžetska sredstva a koliko donatorska sredstva i troškovi dodijeljeni na osnovu te procjene unijeti u obrazac.

Izvještaji sastavljeni za donatora o utrošku sredstava također mogu biti izvor informacija.

Na primjer, donator može dati sredstva za kapitalne investicije, a procjena se može napraviti o tome koji dio vrijednosti projekta su finansirali donatori.

Obrazac 10. – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera

Ovaj obrazac je sastavljen kao rezultat komentara koje je dao Ured za reviziju. Podaci iz ovog obrasca bi trebali biti korisni za sve korisnike javnih sredstava za njihovu evidenciju o namjenskom utrošku datih sredstava.

Za transfere fizičkim licima, kao što su socijalna davanja ili zdravstveno osiguranje, nije potrebno unositi detaljne podatke o korisnicima. Dovoljno je unijeti informacije o cjelokupnoj svrsi transfera i ukupnom iznosu koji je plaćen tim licima.

Međutim, kada se transferi daju neprofitnim organizacijama, ili javnim i privatnim kompanijama, kao i drugim nivoima vlasti, podaci koji su potrebni da se popuni ovaj obrazac se nalaze u izvještaju od korisnika o korištenju datog transfera.

Izuzeci su opšti transferi dati drugim nivoima vlasti za svrhe budžetskih potpora (kao što je transfer FBiH Bosansko-podrinjskom kantonu i slično).

U suštini, ovaj obrazac popunjava primalac namjenskog transfera i dostavlja davaocu transfera. Obrascem se izvještava o nazivu korisnika koji je primio sredstva, namjeni i iznosu doznačenih sredstava, a po utošku o iznosu utrošenih sredstava in a kraju akko sav sredstva nisu utrošena o preostalom neutrošenom iznosu.

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG

U cilju što transparentnijeg trošenja javnih prihoda, primalac namjenskih sredstava koji nije ili je djelimično utrošio sredstva dostavlja kratko obrazloženje, uz obrazac, zašto sredstva nisu utrošena.

Obrazac JP - Izvještaj o izvršenju poslovnog plana javnog preduzeća

Ovo je novi obrazac kojim javna preduzeća izvještavaju o svojim prihodima i rashodima, sa posebnim akcentom na transfere između nivoa vlasti.

Javna preduzeća popunjene obrasce u elektronskoj i pisanoj formi dostavljaju nadležnom ministarstvu, odnosno službi za finansije.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaji koje budžetski korisnici dostavljaju Federalnom ministarstvu finansija-Federalnom ministarstvu financija, kantonalnim ministarstvima finansija, odnosno službi za finansije, sastoje se od:

- a) računovodstvenih izvještaja budžetskih korisnika,
- b) analize iskaza (tekstualnog dijela).

Sadržaj ovog izvještaja je isključiva odgovornost nosioca projekta i njegovog osoblja i ni ukom slučaju ne odražava mišljenje Evropske Unije.

This project is funded by
The European Union

Implemented by a Consortium led by
Hulla & Co. Human Dynamics KG